

mul secretar al Comitetului judeean de partid, este hotărâtoare. Liviu Mărtinuş a izbutit de minune să înfăţişeze maturitatea de gândire politică a eroului său, gestul măsurat, vorba cîntărită alcătuiind trăsăturile cu care se edifică un personaj de contrapondere.

Sigur, spectacolul nu putea elimina deficienţa de construcţie a piesei, care constă în fragmentarea acţiunii în scene de sine stătătoare, adiacente conflictului central. Există o sumă de observaţii pe care harul de reporter al autorului le-a surprins în toată autenticitatea lor, dar pe care stîngăcia debutului le-a făcut să apară în afara centrului de atenţie. Ele prilejuiesc interpretelor Elena Drăgoi, Septimiu Pop, Mariana Müller, Radu Cazan, Vasile Grădinaru, Sebastian Comănici, portrete interesante, dar nu se înscriu în conflict decât cu bunăvoinţa noastră. O notă îngroşată, apăsată, surprinzător neplăcută, a pus Liviu Rozorea în interpretarea maestrului Gheorghe Nistor. În linii generale, spectacolul, care se sprijină pe interpreţi, şi, în primul rînd, pe Eugen Tănase şi Liviu Mărtinuş, este bun, la reuşită avînd o considerabilă contribuţie şi decorul Emiliei Jivanov. Dar merituosul regizor şi animator al acestui colectiv, Dan Alecsandrescu, ar fi trebuit să înţeleagă cit de dăunătoare unităţii, cursivităţii unui spectacol poate fi o ilustraţie muzicală potrivită mai degrabă unei serbări cîmpeneşti decît unei reprezentaţii teatrale.

Virgil Munteanu

TEATRUL DE STAT
DIN ORADEA

— secţia maghiară

ACEŞTI ÎNGERI TRIŞTI

de D. R. Popescu

Data premierei : 7 martie 1976.

Adaptarea şi regia : SZABO IOZSEF. Scenografia : TATIANA MANOLESCU-ULEU. Muzica : CSOMA JUDIT. Traducerea. FODOR SANDOR.

Distribuţia : ZALANYI GYULA (Ion) ; CSOMA JUDIT (Silvia) ; VARGA VILMOS (Marcu) ; CSIKY IBOLYA (Ioana) ; VARGA TIBOR LASZLO (Petru) ; BALLA MIKLOS (Cristescu) ; MISKE LASZLO (Tatăl, Clovnul şi Conducătorul reprezentaţiei). Membrii formaţiei folk : KOVACS ANNAMARIA, MELEG KATALIN, TRIFAN LASZLO, ANTAL ISTVAN.

După zeci de versiuni scenice, dintre care unele cu adevărat surprinzătoare prin gravitatea dezbaterii şi prin ineditul abordării, altele, prin ipostazele interpretative sau prin ambianţa scenografică etc. (ne referim la montările reuşite, valoroase !), credeam că această populară piesă a lui D.R.P. şi-a epuizat capacitatea de a genera surprize în montare. Ne-am înşelat. Spectacolul realizat de secţia maghiară a Teatrului din Oradea ne prezintă o postură neaşteptată a piesei, obţinută printr-o înscenare de tip *musical*. O adaptare (autorizată, fireşte, de scriitor), semnată de directorul de scenă, reputatul regizor Szabo Jozsef, plasează „povestea îngerilor trişti” (cum sună titlul în limba maghiară) în alegorie, sub cupola unui circ imaginar, transferînd-o în registrul unei moralităţi metaforice. Îmbinînd gustul tradiţional, din formaţie, al echipei maghiare pentru spectacolele „cu muzică”, de tip operetistic, cu apetenţa spectatorului tînăr de azi pentru genul folk, regia a izbutit să contopească în această formulă originală trama, caracterele pregnante ale cunoscutelor personaje şi — element esenţial — semnificaţiile majore ale operei; apelul acestei piese „din tinereţea autorului”, cum o numesc, la

Csoma Judit (Silvia), Zalanyi Gyula (Ion) şi Miske Laszlo (Tatăl, Clovnul şi Conducătorul reprezentaţiei)

intransigență morală, la demnitate, la curaj în denunțarea imposturii, a lichelismului, a oportunistului ca mod de viață, strigătul patetic și pur al „îngerilor”, simbol poetic și modern al tineretului care vrea să trăiască curat și frumos, a răsunat admirabil în scenă, emoționant și convingător. În primul rînd, datorită frumoaselor songuri (muzica, talentata tînără actriță Judit Csoma), dramatic și cu știință a cîntului scenic interpretate de cei doi protagoniști: Zalanyi Gyula (Ion), tînăr interpret multilateral dotat (ni-l amintim în rolul tînărului „W” din piesa lui Plenzdorf), care aduce aici vibrația actorului modern, cu un impact particular asupra unui auditoriu tînăr, și Csoma Judit, proaspătă absolventă, actriță de o factură specială, cu o rară capacitate de a îmbina umorul și starea tragică, cu o intuiție deplină formată, în trecerea simplă, aproape neobservată, de la replică la song. În al doilea rînd, montarea a căpătat un relief sensibil, atractiv și colorat afectiv, prin prezența aceluși comentator, „meneur du jeu”, clown-saltîmbanc introdus de regie, și care, datorită excelentului actor Miske Laszlo, a animat la vedere toate „măștile”; cu un haz trist, cu o blîndă ironic și o a-dîncă înțelepciune săpată pe fața boită, Miske, mim și paiată, actor și spectator, cu zîmbetul clovnului lui Picasso și Rouault, i-a ajutat pe „îngeri”, ca într-un tablou de Chagall, să plutească deasupra vicisitudinilor cotidiene. În jurul lor, s-au mișcat, în compoziții stricte și bune, Varga Tibor Laszlo, Csiky Ibolya și Balla Miklos. Mai puțin integrat scenic ni s-a părut aportul formației folk, a cărei componentă feminină, îndeosebi, s-a arătat tare stînjinită de luminile rampelor.

Această inedită ediție a celei mai jucate piese din opera, altmînteri extrem de bogată, a scriitorului D. R. Popescu se desenează ca

una dintre cele mai elocvente pilde pentru forța proteică a unei scrieri valoroase, aptă de a primi cele mai variate înfățișări și de a convinge, cînd în joc intră pasiunea și talentul.

Mira Iosif

TEATRUL DE STAT DIN ORADEA

— secția română

MAREA GARĂ NOUĂ

de Victor Frunză

Secția română a scenei orădene a prezentat, la sfîrșitul stagiunii, un debut: *Marea gară nouă* de Victor Frunză. Ca diversitate de gen, acțiunea colectivului orădean e justificabilă și reflectă, într-un fel, o necesitate generală de stimulare a creației comice românești și de împropătare a rîndurilor (care se cam subțiază) celor ce i se dedică.

Autorul e cunoscut și ca poet și ca semnatar al unor scenarii radiofonice și de televiziune. Serisul său e marcat de lirism și surprinde, mai cu seamă, aspecte ale realității cotidiene, relevante fie prin generozitatea pe care o sesizează, fie prin anacronismele depistate, manifestate în împrejurări obișnuite. De data aceasta, n-a fost liric, a vizat un anacronism mai răspîndit și, cu o degajare din care răzbate entuziasmul, a scris o farsă cu intenție satirică, polemizînd

Scenă din spectacolul „Marea gară nouă” de Victor Frunză